

Complexnummer: 523194

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Nijhof

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

523195, 523196

Woonplaats

Aalten

Gemeente

Aalten

Provincie

Gelderland

Locatie van het hoofdobject

Nijhofsweg 6 A, 7122 PZ te Aalten

Complexomschrijving

Inleiding

BOORDERIJCOMPLEX NIJHOF gelegen ten noorden van de Nijhofsweg in het buitengebied van Aalten genaamd Barlo. Het complex bestaat uit een HALLEHUISBOORDERIJ met een aangebouwde SCHUUR en een VRIJSTAANDE SCHUUR links van de boerderij. De schuur van het hoofdgebouw dateert uit 1882. Vermoedelijk dateert het overige deel van de boerderij ook uit die periode. Het geheel is gelegen achter de later gebouwde boerderij, eveneens genaamd Nijhof (nrs. 4 en 6), die niet onder de bescherming vallen. De boerderij is met de deeldeuren naar de openbare weg gesitueerd.

Barlo, één van de kernen die rondom Aalten ontstonden, is een gebied met oude bouwlandgronden waar in de loop der tijd clusters van boerderijen ontstonden. Op de akkers werd met name rogge en haver geteeld. Barlo heeft een es-vormige structuur (aaneengelegd bouwland rondom een dorp, dat ten dele ook als weiland wordt gebruikt). De kernen rondom Aalten -en dus ook Barlo- ondergaan in de periode 1850-1940 weinig verandering.

De oudste vermelding van Nijhof dateert uit 1618. Het goed Neyenhoff bestaat dan uit 7,5 hectare grond en vormt dan onderdeel van het klooster Schaer (het belangrijkste klooster in Aalten).

In 1748 wordt de boerderij Nijhof genoemd in de archieven in verband met de Liberale Gift van dat jaar. Het bezit van de landbouwer Lubbert Nijhof wordt dan gesteld op 1600 gulden. Hieruit kan worden afgeleid dat het een redelijk vermogende landbouwer moet zijn geweest.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De initialen in de kast in de woonkamer, 'J H N H' en 'W A T B' verwijzen naar Jan Hendrik Nijhof (1805-1879) en Wandrina Aleida te Bokkel (1817-1886). In 1927 vertrekt de 'laatste' Nijhof (Hendrika Gesiena Berenschot (1862-1931) uit Winterswijk, weduwe van Wander Nijhof (1850-1927) naar het 'nieuwe huis'. Vanaf dan wordt de 'oude' boerderij verhuurd aan de familie Oosterink uit Diersen.

Vanaf het einde van de achttiende eeuw, als het hofstelsel tijdens de Franse Revolutie formeel wordt afgeschaft, nemen de voormalige horigen een belangrijke plaats in. Hun welvaart maakt het hun mogelijk om financiële en sociale controle uit te oefenen op de kleine vrije boeren op de éénmansessen. Dit heeft onder meer geleid tot de vorming van een nieuwe klasse grootgrondbezitter, die zich 'scholteboeren' noemden. De landbouwers van Nijhof behoorden ook tot de klasse van Scholteboeren.

Waardering

BOERDERIJCOMPLEX bestaande uit een HALLEHUISBOERDERIJ uit 1882 met twee bijbehorende SCHUREN.

- Van architectuurhistorische waarde als een goed en gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een boerderijcomplex met een hoofdgebouw van het hallehuis-type met bijbehorende schuren. De boerderij is in hoofdvorm en detaillering nog intact. In combinatie met de naast gelegen schuren vormt de boerderij een waardevol gebouwd element. Er is dus tevens sprake van een ensemble waarde.
- Van stedenbouwkundige waarde vanwege de beeldbepalende situering van het complex op een waardevol boerenerf in het buitengebied van Aalten.
- Van cultuurhistorische waarde als herinnering aan de in de negentiende eeuw ontstane klasse van scholteboeren. Het object is van belang vanwege de bestemming als boerderij die nauw verbonden is met de sociaalhistorische en economische geschiedenis van Nederland en Aalten in het bijzonder.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 523195

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 10 mei 2002
Kadaster deel/nr: 82875/36

Woonplaats*: Aalten
Gemeente*: Aalten
Provincie*: Gelderland

Locatiennaam: Aalten
Locatieomschrijving:

Kadastrale gemeente*: Aalten
Sectie*: N
Kadastraal object*:
Appartement aanduiding:
Grondperceel: 684

Omschrijving**

Omschrijving

BOERDERIJ met bedrijfsgedeelte en aangebouwde bijschuur van één bouwlaag opgetrokken op een nagenoeg rechthoekig grondplan onder een zadeldak afgesloten door windveren. De bakstenen gevels zijn gemetseld in kruisverband en voorzien van een bepleisterde plint. De gevels hebben rechte ankers. Het dak is deels bedekt met de gesmoorde oud Hollandse pan en deels met de rode oud Hollandse pan. De nok staat haaks op de straat.

De VOORGEVEL is zes traveeën breed en heeft in de tweede travee van links een oorspronkelijke houten deur met een geprofileerde houten omlijsting. Het enkelruits bovenlicht heeft een gietijzeren levensboom. In de eerste travee van rechts zit eveneens een oorspronkelijke houten deur met enkelruits bovenlicht waarin een gietijzeren levensboom. De overige traveeën hebben een enkelruits schuifraam met enkelruits bovenlicht en houten luiken. Alle gevelopeningen zijn voorzien van een strek. De verdieping heeft vier tweeruits (1x2) zolderraampjes voorzien van een strek. De voorgevel heeft een cordonlijst en de beschoten geveltop is voorzien van een geveltopteken. Langs de dakrand loopt een dubbele muizetandlijst. De LINKER ZIJGEVEL van het voorhuis heeft links een houten deur met bovenlicht, gevolgd door een liggend kelderraam met erboven een vierruits raam met houten luiken, gevolgd door een enkelruits schuifraam met enkelruits bovenlicht en houten luiken. Alle gevelopeningen zijn voorzien van een strek.

De linkerzijgevel van het achterhuis heeft 9 traveeën met afwisselend een stalraam en een deur. Langs de dakrand loopt een decoratief uitgesneden druppellijst.

De ACHTERGEVEL is symmetrisch van opbouw met centraal een deeldeuropening onder een korfboog met aanzet- en sluitsteen. De deeldeuren liggen enkele meters inpandig (onderschoor). Aan weerszijden van de deeldeuropening bevindt zich een vierruits raam met

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

een drieruits, half cirkelvormig bovenlicht en een houten staldeur. De gevel heeft nog twee ronde ramen met een gietijzeren tracering in bloemvorm en vier jaarankers die samen het jaartal 1882 vormen. Tussen de beschoten geveltop en het metselwerk van de achtergevel bevindt zich een dubbele muizetandlijst.

In de RECHTER ZIJGEVEL van het voorhuis bevindt zich van links naar rechts een enkelruits stolpraam met bovenlicht, een enkelruits stolpraam met tweeruits bovenlicht en een kelderraam met erboven een tweeruits raam. Langs de dakrand loopt een decoratief uitgesneden druppellijst.

Tegen de rechter zijgevel van het achterhuis is de bijsschuur aangebouwd.

Het INTERIEUR is bijzonder gaaf bewaard gebleven. De indeling is nog grotendeels oorspronkelijk. De interieurdeuren zijn alle nog oorspronkelijk en voorzien van geprofileerde houten kozijnen. In de 'mooie' kamer bevinden zich twee oorspronkelijke alkoofdeuren bestaande uit twee houten paneeldeuren met in het boven paneel een negenruits raam waarvan vier ruiten van gekleurd glas met een geslepen ster motief. Het geheel is gevat in een geprofileerde houten kozijn. Tussen de twee alkoofdeuren zit een wandkast met twee houten paneeldeuren met in het boven paneel een meerruits raam en de initialen 'J H N H' en 'W A T B' erin verwerkt.

De schouw heeft een geprofileerde houten omlijsting en is betegeld met tegels met een roodbruin patroon. In het midden vormen twaalf tegels samen een figuratieve afbeelding. Links van de schouw staat een houten kast met twee boven elkaar geplaatste deurtjes.

De SCHUUR van één bouwlaag aan de rechterzijde van de boerderij is opgetrokken op een rechthoekig grondplan. Het pand wordt gedekt door een zadeldak met gesmoorde muldenpannen dat wordt afgesloten door windveren. Langs de dakrand van het rechterdakschild loopt een decoratieve houten druppellijst. De bakstenen gevels zijn gemetseld in kruisverband. In de voor- en achtergevel bevinden zich twee ankers. De voor- en rechter zijgevel hebben een bepleisterde plint.

De VOORGEVEL is drie traveeën breed. Elk travee bevat een vierruits schuifraam met tweeruits bovenlicht onder een blinde segmentboog. Op de verdieping bevinden zich twee zolderraampjes onder een blinde segmentboog. De geveltop is beschoten. Langs de onderkant van het beschot en de dakrand loopt een dubbele muizetandlijst.

De RECHTER ZIJGEVEL heeft links in de gevel een dubbele houten deur, gevolgd door een enkelruits raam met enkelruits bovenlicht, een houten deur en drie tienruits getoogd afgesloten stalramen met een gietijzeren tracering.

De ACHTERGEVEL heeft centraal een korfboogvormige afgesloten deeldeuropening onder een getoogde strek met aanzet en sluitsteen. Boven de deeldeur bevindt zich een ruitvormige gevelsteen. De gevel heeft rechts een getoogde houten staldeur onder een getoogde strek en links een nieuwe opening met opgeklampte houten deuren afgesloten door een rollaag. Op de verdieping zitten twee ronde ramen met een gietijzeren tracering in de vorm van een bloem.

Tussen de beschoten geveltop en het metselwerk van de achtergevel bevindt zich een dubbele muizetand en een rollaag.

Waardering

BOERDERIJ uit 1882 met aaneengebouwde SCHUUR.

- Van architectuurhistorische waarde als goed en gaaf bewaard voorbeeld van een laat negentiende eeuwse boerderij van het

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

hallehuistype. De boerderij is in hoofdvorm en detaillering goed bewaard gebleven en valt op door de esthetische kwaliteiten. De gaafheid van het interieur is zeldzaam en versterkt de monumentale waarde. In combinatie met de ernaast gelegen schuur vormt het een waardevol gebouwd element.

- Van stedenbouwkundige waarde als onderdeel van een complex dat verder nog bestaat uit een schuur. De boerderij is beeldbepalend gesitueerd op een waardevol boeren erf in het buitengebied van Aalten.

- Van cultuurhistorische waarde als herinnering aan de in de negentiende eeuw ontstane klasse van scholteboeren. Het object is van belang vanwege de bestemming als boerderij die nauw verbonden is met de sociaalhistorische en economische geschiedenis van Nederland en Aalten in het bijzonder.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)

Monumentnummer*: 523196

Status rijksmonument
Inschrijving register* 10 mei 2002
Kadaster deel/nr 82874/152

Woonplaats* Aalten
Gemeente* Aalten
Provincie* Gelderland

Locatienaam Aalten
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Aalten
Sectie* N
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 684

Omschrijving**

Varkensschuur

De vrijstaande schuur van één bouwlaag aan de linkerzijde van de boerderij is opgetrokken op een rechthoekig grondplan onder een zadeldak. De bakstenen gevels zijn in kruisverband gemetseld en voorzien van rechte ankers in zowel voor- als achtergevel. Het zadeldak is bedekt met gesmoorde muldenpannen en wordt afgesloten door windveren. De schoorsteen bevindt zich op het linkerdakschild.

De VOORGEVEL heeft centraal een door een korfboog met gepleisterde aanzet- en sluitstenen afgesloten deeldeuropening met dubbele deeldeuren. Boven de deeldeuropening bevindt zich een gepleisterde ruitvormige gevelsteen met aan weerszijden twee ronde ramen met een bloemmotief. Links van de deeldeuropening bevindt zich een meerruits getoogd stalraam en in beide uiteinden van de gevel bevindt zich een getoogde staldeuropening afgesloten door een getoogde strek met een houten staldeur.

Tussen de beschoten geveltop en het metselwerk van de gevel bevindt zich een dubbele muizetand en een rollaag.

De LINKERZIJGEVEL heeft van links naar rechts: twee getoogde vijfruits stalramen met een gietijzeren tracering die aan boven- en onderzijde worden afgesloten door een rollaag, gevolgd door een nieuw stalraam, een houten deur en een getoogd vijfruits stalraam met gietijzeren tracering dat aan de bovenzijde afgesloten door een rollaag.

De ACHTERGEVEL heeft centraal een door een korfboog met gepleisterde aanzet- en sluitstenen afgesloten deeldeuropening met dubbele deeldeuren. Boven de deeldeuropening bevindt zich een gepleisterde ruitvormige gevelsteen met aan weerszijden twee ronde ramen met een bloemmotief.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering

Vrijstaande SCHUUR van één bouwlaag uit de negentiende eeuw.

- Van architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een goed en gaaf bewaard gebleven schuur uit de negentiende eeuw. Het object is in hoofdvorm en detaillering goed bewaard gebleven.
- Van stedenbouwkundige waarde als onderdeel van een complex dat verder nog bestaat uit een boerderij van het hallehuistype met een aangebouwde schuur. De boerderij is beeldbepalend gesitueerd op een waardevol boerenerv in het buiten-gebied van Aalten.
- Van cultuurhistorische waarde als herinnering aan de in de negentiende eeuw ontstane klasse van scholteboeren. Het object is van belang vanwege de bestemming die nauw verbonden is met de sociaalhistorische en economische geschiedenis van Nederland en Aalten in het bijzonder.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Varkensstal

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument